

Захарова Л.О.

здобувач вищої освіти

Науковий керівник: **Дика О.С.**, кандидат економічних наук

доцент кафедри національної безпеки,

публічного управління та адміністрування

Державний університет «Житомирська політехніка»

ПРОЦЕДУРА ПУБЛІЧНОЇ ЗАКУПІВЛІ ЯК ІНСТРУМЕНТ ЕФЕКТИВНОГО УПРАВЛІННЯ МІСЦЕВИМИ ФІНАНСАМИ

Процедура публічної закупівлі в сучасних умовах стає ключовим інструментом ефективного управління місцевими фінансами, забезпечуючи прозорість, підзвітність та раціональне використання бюджетних коштів. В умовах обмеженості фінансових ресурсів для органів місцевого самоврядування надзвичайно важливо впроваджувати механізми, які дозволяють не лише оптимізувати витрати, а й підвищувати якість надання послуг населенню. Публічні закупівлі, як регламентований законодавством процес, створюють умови для конкуренції серед постачальників, зниження ризиків корупційних практик та формування обґрунтованої фінансової стратегії на місцевому рівні. У цьому контексті дослідження процедур публічних закупівель є надзвичайно актуальним для забезпечення ефективності управління бюджетними ресурсами та розвитку місцевої економіки.

Як зазначають І. О. Луніна та Т. Г. Бондарук, «публічним фінансам належить важливе місце в економіці країни: їхня частка перевищує 40 % ВВП України, забезпечуючи фінансування освіти, охорони здоров'я, соціального захисту та інфраструктури» [1, с. 5]. Це визначає стратегічну роль фінансового менеджменту у сфері публічних закупівель, де раціональне та прозоре використання коштів є ключовим критерієм ефективності.

Ю. О. Грузький підкреслює: «Основними принципами здійснення публічних закупівель є добросовісна конкуренція серед учасників, недискримінація, об'єктивна та неупереджена оцінка тендерних пропозицій, відкритість і прозорість на всіх стадіях закупівель» [2, с. 56]. Реалізація цих принципів у межах децентралізації сприяє ефективному управлінню місцевими фінансами та формуванню довіри громадян до влади.

Система ProZorro стала важливим інструментом цифрової трансформації публічних фінансів. Як зазначає Н. Г. Синютка, «електронна система ProZorro стала каталізатором процесів діджиталізації державних видатків, проте для підвищення її ефективності необхідно удосконалити аналітичні механізми та підготовку кадрів у сфері публічного управління» [4, с. 193]. Це підкреслює значення розвитку кадрового потенціалу для підвищення якості фінансового менеджменту.

Закон України «Про публічні закупівлі» визначає загальні правила проведення процедур, спрямованих на добросовісну конкуренцію, запобігання дискримінації учасників і раціональне використання бюджетних коштів [3]. На місцевому рівні це законодавство реалізується через електронні торги, які стали невід'ємною частиною фінансового управління громад.

Для прикладу, у Житомирській області органи місцевого самоврядування активно використовують електронну систему ProZorro. На офіційному сайті Житомирської обласної військової адміністрації регулярно публікуються аналітичні огляди стану закупівель, у яких наголошується на питаннях прозорості, підзвітності та дотримання законодавства у сфері публічних закупівель [5]. Це свідчить про посилення інституційного контролю та підвищення відповідальності місцевих органів влади у використанні бюджетних коштів.

Проведене дослідження дозволило визначити ключові напрями підвищення ефективності публічних закупівель на місцевому рівні. Зокрема, було обґрунтовано необхідність запровадження регіональної системи ризик-менеджменту для своєчасного виявлення тендерів із підвищеним ризиком, створення міжмуніципальних центрів підтримки закупівель для малих громад, а також розвиток професійної освіти у сфері публічних фінансів. Публічні закупівлі виступають не лише як нормативно регламентована процедура, а й як дієвий інструмент раціонального використання місцевих ресурсів, підвищення прозорості бюджетних витрат і стимулювання сталого розвитку громад. Впровадження запропонованих заходів може значно підвищити ефективність

управління місцевими фінансами та сприяти зміцненню економічної стабільності територіальних громад.

Список використаних джерел

Луніна І. О., Бондарук Т. Г. Публічні фінанси та міжбюджетні відносини: навч. посібник. Київ: ДП «Інформ.-аналіт. агентство», 2019. 304 с. С. 5. URL: https://fpk.in.ua/images/biblioteka/3bac_finan/Lunina-Bondaruk-Publichni-finansy.pdf

Грузький Ю. О. Система принципів здійснення публічних закупівель // Причорноморські економічні студії. 2021. Вип. 71. С. 55–62. DOI: 10.32843/bses.71-8.

Про публічні закупівлі : Закон України від 25 груд. 2015 р. № 922-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/922-19>

Синютка Н. Г., Курило О. Б., Василюк Т. В. ProZorro: виклики для діджиталізації державних видатків в Україні. *Молодий вчений*. 2021. № 1 (89). С.191–195.

Прозорість та підзвітність: Огляд публічних закупівель у Житомирській області за першу половину липня 2024 р. URL: <https://oda.zht.gov.ua/news/prozoristtapidzvitnist-oglyad-publichnyh-zakupivel-u-zhytomyrskij-oblasti-za-pershu-polovynu-lypnya-2024-roku/>

Грущинська І. М. Професійний розвиток кадрів у сфері публічних закупівель в умовах діджиталізації. *Публічне управління та митне адміністрування*. 2022. № 1 (30). С. 123–129.